

EXERCICI 4: FILOSOFIA / HISTÒRIA D'ESPANYA

(Durada: 2 h)

MATÈRIA 1. FILOSOFIA

Text

Els filòsofs veien amb els seus propis ulls com constantment ocorrien canvis en la naturalesa. Però com podien ser possibles tals canvis? Com podia alguna cosa passar de ser una substància per a convertir-se en una cosa completament diferent, en vida, per exemple? Els primers filòsofs tenien en comú la creença que existia una matèria primària, que era l'origen de tots els canvis. No resulta fàcil saber com van arribar a aqueixa conclusió, només sabem que anava sorgint la idea que havia d'haver-hi una sola matèria primària que, més o menys, fora l'origen de tots els canvis succeïts en la naturalesa. Havia d'haver-hi "alguna cosa" de la qual tot procedia i a la qual tot tornava. El més interessant per a nosaltres no és saber quines van ser les respostes a què van arribar aqueixos primers filòsofs, sinó quines preguntes es feien i quin tipus de respostes cercaven. Ens interessa més com pensaven que no precisament què pensaven.

Gaarder, J., *El món de Sofia*, Siruela, Madrid, 2002, p. 37-38

Qüestions

1. Realitzeu una síntesi argumentativa del text. (2,5 punts)
2. Expliqueu i diferencieu entre l'opinió, la creença i el saber dins els graus del coneixement humà. (2,5 punts)
3. Confronteu amb arguments l'etnocentrisme i el relativisme cultural com a actituds abans la diversitat cultural de la societat actual. (2,5 punts)
4. Expliqueu la virtut com a terme mitjà en la teoria ètica d'Aristòtil. (2,5 punts)

Matèria 1. Criteris de qualificació

- La qualificació de l'exercici 4 correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.
- Per a la superació d'aquest exercici cal obtenir una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

MATÈRIA 2. HISTÒRIA D'ESPANYA

Document 1

Les eleccions celebrades diumenge em revelen clarament que no tinc l'amor del meu poble. (...) Soc el Rei de tots els espanyols i, també, un espanyol. Trobaria mitjans sobrants per a mantenir les meues reial prerrogatives en eficaç lluita contra aquells que les combaten. Però, decididament, vull allunyar-me de tot el que siga llançar un compatriota contra l'altre, en fratricida guerra civil. No renuncie a cap dels meus drets, ja que més que meus són un dipòsit acumulat per la Història (...). Espere a conèixer l'autèntica i adequada expressió de la consciència col·lectiva i, mentre parla la Nació, suspenc deliberadament l'exercici del Poder Reial i m'aparte d'Espanya, d'aquesta manera la reconec com a única Senyora dels seus destins. (...)

Comunicat d'Alfons XIII: Madrid, 14 d'abril de 1931

Document 2

Deixeu que la dona es manifeste com és, per a conèixer-la i per a jutjar-la; respecteu el seu dret com a ésser humà; (...) i si el dret constituent, com a norma jurídica dels pobles civilitzats, cada dia s'aproxima més al concepte de llibertat, no ens invoqueu el passat de moda principi aristotèlic de la desigualtat dels éssers desiguals (...). Deixeu, a més, la dona que actue en Dret, que serà l'única forma que s'eduque en aquest, siguen quines siguen les ensopegades i vacil·lacions que en principi tinguera. (...)

Jo m'he alegrat pensant que aquesta Constitució serà, per la seua època i pel seu esperit, la millor, fins ara, de les que existeixen en el món civilitzat, la més lliure, la més avançada, i he pensat també en aquesta com en aquell decret del Govern provisional que als quinze dies de vindre la República va fer més justícia a la dona que li van fer vint segles de Monarquia. Pense que és el primer país llatí que el dret [de sufragi] a la dona serà reconegut, en què pot alçar-se en una Cambra llatina la veu d'una dona, una veu modesta com ella, però que ens vol portar les aures de la veritat, i m'enorgullisc amb la idea que siga la meua Espanya la que aixequa aquesta bandera d'alliberament de la dona (...). I jo dic, senyors legisladors: (...) no deixeu que siga una altra nació llatina la que pugua posar al capdavant de la seua Constitució, en dies pròxims, l'alliberament de la dona, la vostra companya.

Diari de Sessions de les Corts Constituents de la República Espanyola:
sessió celebrada l'1 de setembre de 1931

Qüestions

1. Identifiqueu les fonts utilitzades. (1'5 punt)
2. Identifiqueu les idees principals dels textos. (2'5 punts)
3. Expliqueu la situació d'Espanya l'any 1931 fent referència als fets que reflecteix el document 1. (3 punts)
4. Expliqueu la situació de la dona en la vida política de l'època i quines postures es van donar pel que fa al vot femení. (3 punts)

Matèria 2. Criteris de qualificació

- La qualificació de l'exercici 4 correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.
- Per a la superació d'aquest exercici cal obtenir una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

EJERCICIO 4: FILOSOFÍA / HISTORIA DE ESPAÑA
(Duración: 2 h)

MATERIA 1. FILOSOFÍA

Texto

Los filósofos veían con sus propios ojos cómo constantemente ocurrían cambios en la naturaleza. ¿Pero cómo podían ser posibles tales cambios? ¿Cómo podía algo pasar de ser una sustancia para convertirse en algo completamente distinto, en vida, por ejemplo? Los primeros filósofos tenían en común la creencia de que existía una materia primaria, que era el origen de todos los cambios. No resulta fácil saber cómo llegaron a esa conclusión, solo sabemos que iba surgiendo la idea de que tenía que haber una sola materia primaria que, más o menos, fuese el origen de todos los cambios sucedidos en la naturaleza. Tenía que haber “algo” de lo que todo procedía y a lo que todo volvía. Lo más interesante para nosotros no es saber cuáles fueron las respuestas a las que llegaron esos primeros filósofos, sino qué preguntas se hacían y qué tipo de respuestas buscaban. Nos interesa más el cómo pensaban que precisamente lo que pensaban.

Gaarder, J., *El mundo de Sofía*, Siruela, Madrid, 2002, pp. 37-38

Cuestiones

1. Realiza una síntesis argumentativa del texto. (2,5 puntos)
2. Explica y diferencia entre la opinión, la creencia y el saber dentro de los grados del conocimiento humano. (2,5 puntos)
3. Confronta argumentalmente el etnocentrismo y el relativismo cultural como actitudes ante la diversidad cultural de la sociedad actual. (2,5 puntos)
4. Explica la virtud como término medio en la teoría ética de Aristóteles. (2,5 puntos)

Materia 1. Criterios de calificación

- La calificación del ejercicio 4 será la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio habrá que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota media que no sea inferior a 5 puntos.

MATERIA 2: HISTORIA DE ESPAÑA

Documento 1

Las elecciones celebradas el domingo me revelan claramente que no tengo hoy el amor de mi pueblo. (...) Soy el Rey de todos los españoles y también un español. Hallaría medios sobrados para mantener mis regias prerrogativas, en eficaz forcejeo contra los que las combaten. Pero, resueltamente, quiero apartarme de cuanto sea lanzar a un compatriota contra otro, en fratricida guerra civil. No renuncio a ninguno de mis derechos, porque más que míos son depósito acumulado por la Historia, (...). Espero a conocer la auténtica y adecuada expresión de la conciencia colectiva, y mientras habla la nación, suspendo deliberadamente el ejercicio del poder real y me aparto de España, reconociéndola así como única señora de sus destinos. (...)

Comunicado de Alfonso XIII: Madrid, a 14 de abril de 1931

Documento 2

Dejad que la mujer se manifieste como es, para conocerla y para juzgarla; respetad su derecho como ser humano; (...) y si el derecho constituyente, como norma jurídica de los pueblos civilizados, cada día se aproxima más al concepto de libertad, no nos invoquéis el trasnochado principio aristotélico de la desigualdad de los seres desiguales (...). Dejad, además, a la mujer que actúe en Derecho, que será la única forma que se eduque en él, fueren cuales fueren los tropiezos y vacilaciones que en principio tuviere. (...)

Yo me he regocijado pensando en que esta Constitución será, por su época y por su espíritu, la mejor, hasta ahora, de las que existen en el mundo civilizado, la más libre, la más avanzada, y he pensado también en ella como en aquel decreto del Gobierno provisional que a los quince días de venir la República hizo más justicia a la mujer que la hicieron veinte siglos de Monarquía. Pienso que es el primer país latino en que el derecho [de sufragio] a la mujer va a ser reconocido, en que puede levantarse en una Cámara latina la voz de una mujer, una voz modesta como ella, pero que nos quiere traer las auras de la verdad, y me enorgullezco con la idea de que sea mi España la que alce esa bandera de liberación de la mujer (...). Y yo digo, señores legisladores: (...) no dejéis que sea otra nación latina la que pueda poner a la cabeza de su Constitución, en días próximos, la liberación de la mujer, vuestra compañera.

Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes de la República Española:
sesión celebrada el día 1 de septiembre de 1931

Cuestiones

1. Identifica las fuentes utilizadas. *(1,5 puntos)*
2. Identifica las ideas principales de los textos. *(2,5 puntos)*
3. Explica la situación política de España en el año 1931 haciendo referencia a los hechos que refleja el documento 1. *(3 puntos)*
4. Explica la situación de la mujer en la vida política de la época y qué posturas se dieron respecto al voto femenino. *(3 puntos)*

Materia 2. Criterios de calificación

- La calificación del ejercicio 4 será la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio habrá que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota media que no sea inferior a 5 puntos.